

NAUJIENLAIŠKIS

TARPTAUTINĖS SANKCIJOS

TURINYS:

EUROPOS SĄJUNGA - 2

LIETUVA - 5

JUNGTINĖ KARALYSTĖ - 6

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS - 8

KITOS NAUJIENOS - 10

EUROPOS SĄJUNGA

EK DUK atnaujinimai

2023 m. kovo 31 d. Europos Komisija pateikė atnaujintą DUK:

- **dėl su eksportu susijusių ribojimų dvejopo naudojimo ir pažangių technologijų prekėms** (Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 833/2014 2, 2a ir 2b straipsniai).

Atnaujintame DUK nurodoma, kad vadovaujantis Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 2 straipsniu draudžiamas iš Sąjungos eksportuojamų dvejopo naudojimo prekių ir technologijų tranzitas per Rusijos teritoriją.

Taip pat DUK pateikiama atnaujinta koreliacinė lentelė, kuri susieja prekes, išvardytas Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 VII priede su atitinkamais KN prekių kodais.

- konsoliduota **DUK** versija (atnaujinta 2023.03.31).

Europos Komisija ragina ES aktyviau išnaudoti eksporto kontrolės priemones

2023 m. kovo 30 d. Europos Sąjungos Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen kreipėsi į Vokietijos ekspertų grupę "Mercator Institute for China Studies" ir Europos politikos centro narius siekdama atkreipti dėmesį į augančią grėsmę dėl Kinijos ekonominės įtakos.

Savo kalboje U. Von der Leyen pabrėžė, kad Europos ryšys su Kinija ateityje taps svarbiu klausimu senojo žemyno ekonominei gerovei ir nacionaliniam saugumui. Siekiant tai įvertinti Komisijos pirmininkė kvietė persvarstyti dabartinius santykius su šalimi ir įvertinti jos strateginius interesus. Siekiant atliepti šiuos iššūkius von der Leyen ragino pasinaudoti ES turimais prekybos kontrolės instrumentais, tarp kurių – eksporto kontrolė. Von der Leyen skatino nusibrėžti aiškią ribą, padėsiančią atskirti ar eksportuojamos potencialiai dvejopo naudojimo prekės atitinka ES saugumo interesus, ar jos nepažeidžia kertinių Europos Sąjungos (ES) įsitikinimų dėl žmogaus teisių.

Komisijos pirmininkė atkreipė dėmesį, kad Kinijos politika ekonomikos ir prekybos atžvilgiu tapo prievartinė. Dėl kritikos už žmogaus teisių pažeidimus Europos įmonės susilaukė prekybos embargo, o dėl Europos Parlamento narių, pareigūnų ar akademinų įstaigų retorikos, neatitinkančios Kinijos kuriamo naratyvo, šalis jiems pradėjo taikyti sankcijas.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Speech by the President on EU-China relations](#)

Dėl sankcijų pažeidimų Latvijos Valstybės pajamų tarnyba (VID) iškėlė apie 150 baudžiamųjų bylų

2023 m. kovo 31 d. Latvijos VID pranešė, kad pradėjo apie **150 baudžiamųjų procesų** dėl bandymų apeiti Rusijai ir Baltarusijai nustatytas sankcijas.

VID Mokesčių ir muitų policijos departamento direktorius pranešė, kad iš 150 pradėtų baudžiamųjų procesų iš viso **trys baudžiamosios bylos** perduotos baudžiamajam persekiojimui. Mažą baudžiamajam persekiojimui pateiktų bylų skaičių jis aiškino sudėtingomis ir ilgomis tarptautinės informacijos prašymo procedūromis. Be to, priimti **29 sprendimai** dėl įrodymų pateikimo vertinimo ir **du sprendimai** dėl prievartos priemonių taikymo juridiniam asmeniui

Papildomai VID nurodė, kad nuo karo Ukrainoje pradžios Latvijos muitinės departamentas dėl sankcijų Rusijai ir Baltarusijai pažeidimų neleido vežti **3692 krovinių**. Siekdamas išvengti rizikos pažeisti sankcijas, muitinės departamentas atliko **131812 kontrolinių dokumentų** ir **4047 fizinius prekių patikrinimus**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Latvian VID commences 150 criminal procedures over circumvention of sanctions - Baltic News Network](#)

Nuo karo Ukrainoje pradžios Estija identifikavo 100 sankcijų pažeidimų

2023 m. kovo 22 d. Estijos Finansų ministrė Anneli Akkermann ACAMS (angl. Association of Certified Anti-Money Laundering Specialists) simpoziumo Taline metu dalijosi, kad nuo Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą pradžios šalyje **nustatyta daugiau nei 1500 sankcijų pažeidimo atvejų**.

A.Akkermann teigimu, taip pat pastebėtas kriptovaliutų vaidmens didėjimas apeinant sankcijas. Visų pirma, virtualios valiutos naudojamos būtent tam, kad paslėpti turto kilmę ir (ar) sandorio šalį. „Virtualiojo turto paslaugos Estijoje nėra draudžiamos, tačiau norintys teikti tokias paslaugas Estijoje turi laikytis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos taisyklių ir galiojančių teisės aktų“, – sakė finansų ministrė.

Daugiau informacijos (estų k.): [Akkermann: sanctions against the aggressor must be carried out as strictly as possible | Finance](#)

ES įgyvendino JT sankcijų humanitarinę išimtį 8 sankcijų režimams

2023 m. kovo 31 d., atsižvelgdama į JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 2664 (2022), kurioje numatyta humanitarinė išimtis turto įšaldymo priemonėms pagal JT sankcijų režimus, **Taryba nusprendė iš dalies pakeisti kelis Tarybos aktus dėl ES ribojamųjų priemonių**. Atitinkamai priimti [Tarybos Sprendimas \(BUSP\) 2023/726](#) ir [Tarybos Reglamentas \(ES\) 2023/720](#), kuriais iš dalies keičiami tam tikri Tarybos sprendimai dėl ribojamųjų priemonių, siekiant įtraukti nuostatas dėl humanitarinės išimties.

Taikant šią humanitarinę išimtį tam tikrų kategorijų humanitarinės pagalbos teikėjai, įskaitant JT programas ir nevyriausybinės organizacijas, dalyvaujančias JT humanitarinio atsako planuose, be išankstinio leidimo gali sudaryti sandorius su į sąrašą įtrauktais asmenimis ir subjektais, jei tų sandorių tikslas – teikti humanitarinę pagalbą arba remti kitą veiklą, kuria tenkinami pagrindiniai žmonių poreikiai.

Tarybos sprendimu ši išimtis baigiama įvesti 14-oje JT sankcijų režimų, perkeltų į ES teisę. Ši išimtis taip pat taikoma dabartiniams ES autonominiams sąrašams, kurie yra sudaryti papildomai šalia JT sąrašų. Taip veiklos vykdytojams bus sukurta aiški sistema, nes jie galės pasinaudoti humanitarine išimtimi nedarydami skirtumo tarp ES ir JT sąrašų.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Humanitarinė veikla: ES nustatė sankcijų išimtį, kad palengvintų pagalbos teikimą](#)

Europos Komisija paskelbė konsultacijas dėl kibernetinio stebėjimo eksporto gairių projekto

2023 m. kovo 31 d. Europos Komisija pradėjo **konsultacijas** dėl gairių projekto, susijusio su ES dvejopo naudojimo Reglamento (ES) 2021/821 5 straipsniu, kuris nustato į sąrašą neįtrauktų kibernetinio stebėjimo objektų, kurie gali būti skirti naudoti vidaus represijoms ir (arba) rimtiems žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimams, kontrolę.

Šių gairių tikslas - padėti eksportuotojams taikyti kontrolės priemones, įskaitant deramo patikrinimo priemones, skirtas įvertinti su tokių prekių eksportu susijusią riziką.

Konsultacijų pabaiga - **2023 m. birželio 9 d.** Atsiliepimus į konsultaciją galite teikti čia: **[EUSurvey](#)**.

Įsigalioja RT Arabic ir Sputnik Arabic nustatytos ES sankcijos

Nuo 2023 m. balandžio 10 d. Rusijos žiniasklaidos priemonėms RT Arabic ir Sputnik Arabic bus taikomos ES sankcijos pagal Tarybos Sprendimo 2014/512/BUSP 4g straipsnį ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 2f straipsnį. Šios sankcijos yra 10-ojo ES nustatytų sankcijų Rusijai paketo dalis. Atitinkamai 2023 m. kovo 31 d. buvo priimti Tarybos Sprendimas (BUSP) 2023/728 ir Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas (ES) 2023/722.

Pažymėtina, kad nuo balandžio 10 d. bus draudžiama ūkio subjektams transliuoti arba sudaryti galimybes transliuoti, sudaryti palankesnes sąlygas transliuoti RT Arabic ir Sputnik Arabic teikiamą turinį arba kitaip prisidėti prie tokios transliacijos, be kita ko, jį perduodant ar platinant bet kokiomis priemonėmis, pavyzdžiui, kabeliniu, palydoviniu ryšiu, IP-TV, interneto paslaugų teikėjams, dalijimosi vaizdo medžiaga internetu platformomis ar taikomosiomis programomis, nesvarbu, ar jos yra naujos, ar iš anksto įdiegtos.

Europos Komisija stebi veiklą, susijusią su jūra gabenama Rusijos nafta netoli Ceutos

2023 m. balandžio 4 d. Europos Komisija atsakė į 2 klausimus Europos Parlamente dėl taikomos naftos kainos viršutinės ribos.

Europos Parlamento nariai pristatydami **klausimą** nurodė, kad Rusijos nafta ir toliau dideliais kiekiais patenka į pasaulio rinką. Naftos, dujų ir anglies tanklaiviai įvykdė šimtus reisų iš Rusijos nuo tada, kai buvo nustatytas Rusijos naftos eksporto embargas. Nuo 2022 m. gruodžio 5 d. iki 2023 m. sausio 5 d. iš Rusijos uostų išplaukė 689 iškastinio kuro siuntos.

Papildomai buvo pažymėta, kad Ispanijoje Ceuta naudojama kaip perkrovimo uostas. Maži „Aframax“ tanklaiviai, gabenantys iki 700000 barelių, yra pakraunami žalia nafta Rusijos uostuose, tokiuose kaip Primorskas ir Ust Luga. Kai tanklaiviai pasiekia Ceuta, kroviniai perkeliama į labai didelius Rusijos naftos tanklaivius, kurių talpa siekia 2 mln. barelių. Vėliau jie keliauja į Afrikos ir Azijos uostus.

Europos Parlamento nariai taip pat **nurodė**, kad prie Europos krantų (Ceutos ir Kalamatos) Rusijos žalia nafta iš vieno laivo yra perkeliama į kitus laivus atviroje jūroje, taip siekiant išvengti ES nustatytų sankcijų.

Komisija **atsakydama** į nurodytus klausimus pažymėjo, kad žino apie veiklą, susijusią su Rusijos nafta Gibraltaro sąsiauryje netoli Ceutos, ypač apie tai, kad tarptautiniuose vandenyse didėja naftos perkėlimai iš laivo į laivą (angl. ship-to-ship transfers). Europos Komisija glaudžiai bendradarbiaudama su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis, įskaitant uosto institucijas, sieks, kad būtų pašalinta sankcijų vengimo rizika.

FNTT pradėjo ikiteisminį tyrimą dėl galimo tarptautinių sankcijų pažeidimo

2023 m. balandžio 5 d. pasirodžius informacijai apie Danijoje registruoto orlaivio, nusileidusio Lietuvoje, ketinimus skristi į Rusijos Federaciją ir **galimą tarptautinių sankcijų apėjimo schemą**, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (FNTT) pradėjo ikiteisminį tyrimą.

Tyrimas pradėtas įvertinus viešojoje erdvėje skelbtą informaciją bei Lietuvos transporto saugos administracijos (LTSA) pateiktus dokumentus, įtariamas Lietuvoje įgyvendinamų tarptautinių sankcijų pažeidimas (LR BK 1231 str.).

Pažymėtina, kad ES Reglamentas draudžia suteikti leidimą tūpti, pakilti ar skristi virš Europos Sąjungos teritorijos visiems (ir privatiems) Rusijos oro vežėjams, Rusijoje registruotiems orlaiviams, orlaiviams, neregistruotiems Rusijoje bei priklausantiems, užsakytiems ar kitaip kontroliuojamiems Rusijos fizinių ar juridinių asmenų.

Už Lietuvoje įgyvendinamų tarptautinių sankcijų pažeidimą Baudžiamasis kodeksas numato baudą arba areštą. **Griežčiausia galima bausmė – laisvės atėmimas iki penkerių metų.** Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [FNTT pradėjo ikiteisminį tyrimą dėl galimo tarptautinių sankcijų pažeidimo](#)

Informacija apie įšaldytą turtą Lietuvoje

Vadovaujantis Tarybos reglamentu (EB) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi, Lietuvoje finansinės sankcijos yra taikomos 9 juridiniams asmenims, remiantis sąsajomis per nuosavybės teisę ar kontrolę. Šiems asmenims priklausančių **įšaldytų lėšų sąskaitose bendra suma yra daugiau nei 43,501 mln. eurų, daugiau nei 810 tūkst. JAV dolerių.**

Bendra įeinančių įšaldytų lėšų, kurių siuntėjams taikomos ES ribojamosios priemonės, **suma yra 1,373 mln. eurų, daugiau nei 1,383 mln. JAV dolerių ir daugiau nei 215 tūkst. Rusijos rublių.**

Vadovaujantis 2006 m. gegužės 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 765/2006 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos įsitraukimą į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, šiuo metu įšaldytos lėšos 6 juridinių asmenų ir 1 fizinio asmens sąskaitose, **bendra suma 34,301 mln. eurų ir 7,680 mln. JAV dolerių.**

Informacija parengta remiantis FNTT tinklapyje skelbiama informacija. Informacija pateikta 2023.03.30 dienai.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [TARPTAUTINĖS FINANSINĖS SANKCIJOS | Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba](#)

2023 m. balandžio 6 d. Lietuvos Respublikos muitinė paskelbė, kad **2023 m. neliko medienos ir jos gaminių importo (išleidimo į laisvą apyvartą) iš Kazachstano ir Kirgizstano šalių.**

Prasidėjus karui Ukrainoje, padaugėjo atvejų, kai Rusijoje ir Baltarusijoje pagaminta mediena ar jos gaminiai buvo bandomi įvežti į Europos Sąjungos muitų teritoriją apeinant Rusijai ir Baltarusijai nustatytas ribojamąsias priemones.

Siekdama užkirsti kelią šiems piktnaudžiavimams bei atsižvelgdama į Europos Komisijos išaiškinimus, Lietuvos muitinė dar praėjusių metų pabaigoje sugriežtino tokių prekių kontrolę – pasienio kontrolės punktuose su Baltarusijos Respublika ir Rusijos Federacijos Kaliningrado sritimi ėmė įdėmiau tikrinti pateikiamus dokumentus, prekių vežimo maršrutus siekiant įsitikinti, ar į Europos Sąjungos muitų teritoriją įvežamos prekės tikrai buvo vežamos iš trečiosios šalies tranzitu per Rusiją ir/ar Baltarusiją, o nėra „eksportuotos“ iš Rusijos ar Baltarusijos.

Lietuvos muitinė **2023 m. I ketvirtį beveik 9 tūkst. kartų neleido atlikti importo, eksporto, tranzito procedūrų** (2022 m. nuo karo Ukrainoje pradžios – 27 tūkst. kartų), **vykdo beveik 100 tyrimų** dėl galimai sankcijomis nustatytų draudimų pažeidimų. Už nustatytų ribojamųjų priemonių nesilaikymą pradėjo **277 administracinių nusižengimo teisenas** (nuo karo pradžios 970).

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija](#)

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

JK teismas priėmė sprendimą dėl sankcijų Rusijai taikymo ir JAV taikomų sankcijų poveikio mokėjimų įsipareigojimams

2023 m. kovo 23 d. Jungtinės Karalystės (JK) Aukštasis Teismas priėmė sprendimą byloje **Celestial Aviation Services prieš UniCredit Bank.**

„UniCredit“ atsisakė mokėti orlaivių nuomotojams pagal akredityvus, sudarytus dėl orlaivių nuomos Rusijos įmonėms, remdamasi tuo, kad mokėjimas pagal JK ir JAV sankcijas būtų neteisėtas. Aukštasis teismas nusprendė, kad sankcijos nesustabdė UniCredit prievolės mokėti, nes:

- mokėjimas nepažeidė JK nustatytų sankcijų Rusijai, nes tai buvo ne lėšų, susijusių su orlaivių tiekimu Rusijai, suteikimas, o atskira prievolė, kuri atsirado iki JK sankcijų Rusijai nustatymo;
- net jei mokėjimas doleriais pažeistų JAV sankcijas, „UniCredit“ būtų galėjusi atsiskaityti kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, grynaisiais.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Celestial Aviation Services Ltd v UniCredit Bank AG \(London Branch\) \[2023\] EWHC 663 \(Comm\) \(23 March 2023\)](#)

Nustatytos naujos sankcijos Mianmarui

2023 m. kovo 27 d. JK nustatė sankcijas bendrovei „Shoon Energy Pte Ltd“, kuri tiekė Mianmaro oro pajėgoms aviacinį kurą. Sankcijos taip pat nustatytos „Shoon Energy Pte Ltd“ bendrovės direktoriui ir dar vienam asmeniui, kuris yra „Star Sapphire Trading Company Limited“ bendrovės, kuri tiekia draudžiamas prekes ir technologijas, direktorius.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Myanmar Armed Forces Day: UK announces fresh sanctions on aviation fuel and military equipment suppliers](#)

Nustatytos sankcijos asmenims, atsakingiems už neteisėtą prekybą narkotikais

2023 m. kovo 28 d. JK ir JAV nustatė sankcijas asmenims, susijusiems su narkotiko Captagon prekyba. JK papildomai nustatė sankcijas **11 aukšto rango pareigūnams**, kurie palengvino prekybą narkotikų gamintojams ir taip pat pagrindiniams **Hizbollah partneriams**, atsakingiems už neteisėtą prekybą narkotikais Artimuosiuose Rytuose.

Daugiau informacijos anglų k.: [Tackling the illicit drug trade fuelling Assad's war machine - GOV.UK \(www.gov.uk\)](#)

OFSI išdavė bendrąją licenciją dėl obligacijų pakeitimų ir restruktūrizavimo

2023 m. kovo 28 d. JK Finansinių sankcijų vykdymo tarnyba (OFSI) išdavė bendrąją licenciją **INT/2023/2824812**.

Vadovaujantis šia bendrąją licencija, **iki 2025 m. kovo 28 d. leidžiama** obligacijas išleidusiai įmonei, subjektui ar institucijai, kuri mano, kad turi arba gali turėti obligacijų savininkų, kuriems taikomos JK sankcijos, ir kurie įgyvendins bet kokio obligacijų restruktūrizavimo ar pakeitimų sąlygas, dėl kurių susitarė įmonė, subjektas ar institucija ir jos obligacijų savininkai, arba JK asmuo (įskaitant atitinkamą instituciją), imtis visų būtinų veiksmų tokiam restruktūrizavimui ar pakeitimui atlikti, jei:

- kaip dalis tokio obligacijų restruktūrizavimo ar pakeitimų, jokios lėšos ar ekonominiai ištekliai (arba bet kokie teisiniai interesai ar teisės į juos) nėra tiesiogiai ar netiesiogiai teikiami asmeniui, kuriam taikomos JK sankcijos arba jo naudai; ir
- tiek, kiek asmuo, kuriam taikomos JK sankcijos būtų turėjęs teisę į bet kokias lėšas ar ekonominius išteklius (arba bet kokius teisinius interesus ar teises į juos) pagal obligacijų restruktūrizavimo ar pakeitimų sąlygas, tokios lėšos arba ekonominiai ištekliai įšaldomi ir neteikiami tam asmeniui, iki tol, kol jam taikomos JK sankcijos.

Atnaujintas nustatytas draudimas teikti patikos paslaugas su Rusija susijusiems asmenims

2023 m. kovo 21 d. 1730 asmenų, kuriems pagal JK Rusijos Sankcijų Reglamento 11 taisyklę taikomas turto įšaldymas, buvo įtraukti į sąrašą pagal Reglamento 18C taisyklę (patikos paslaugos). Tai reiškia, kad nuo 2023 m. kovo 21 d. draudžiama teikti patikos paslaugas šiems asmenims arba jų naudai, nebent tai būtų leidžiama pagal licenciją arba būtų taikoma išimtis.

Pažymėtina, kad nuo 2022 m. gruodžio 16 d. JK draudžiama su Rusija susijusiam arba jo naudai teikti patikos paslaugas, išskyrus atvejus, kai tos patikos paslaugos yra teikiamos pagal tebesitęsiantį susitarimą, kuris sudarytas prieš pat įsigaliojant šiam draudimui. Taip pat draudžiama teikti patikos paslaugas asmenims, nurodytiems Reglamento 18C taisyklės tikslais (patikos paslaugos).

OFSI taip pat išdavė **bendrąją licenciją INT/2023/2589788**, leidžiančią per 90 dienų nutraukti patikos paslaugų teikimą asmeniui, kuriam taikomos JK sankcijos. Norint pasinaudoti bendrąją licencija, būtina per 30 dienų OFSI pateikti ataskaitos formą ir susijusius įrodymus.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Trust Services Sanctions update - OFSI](#)

JK nebus leidžiama naudoti įšaldytų lėšų siekiant apmokėti teises išlaidas bylose dėl šmeižto

2023 m. kovo 30 d. Iždo ministrė Baroness Penn pranešė apie pasikeitimus įvyksiančius įvertinus dabartinį sankcijų reglamentą dėl bendrosios licencijos taikomos siekiant apmokėti teises paslaugas.

JK Vyriausybės nuomone, dabartinis įšaldytų lėšų panaudojimas, siekiant apmokėti teises išlaidas bylose dėl šmeižto, nelaikytinas tinkamu šių lėšų panaudojimu ir dažniausiai prieštarauja viešajam interesui. Pagal JK įstatymus, OFSI sprendimas dėl šių lėšų panaudojimo turi būti subalansuotas ir suteikiantis kaltinamajam teisę būti atstovaujama. Tačiau taip pat turi būti atsižvelgiama į priežastis, dėl kurių konkrečiam asmeniui yra nustatytos sankcijos.

Atitinkamai nuo šiol OFSI laikysis prielaidos, kad prašymai licencijai gauti, siekiant apmokėti teisinius mokesčius, susijusius su šmeižto ar panašiomis bylomis, bus atmesti.

Asmenys, veikiantys be specialiosios licencijos, kai ši veikla nėra reglamentuojama pagal bendrąją licenciją bus vertinami kaip pažeidę sankcijas ir atitinkamai nubausti.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Written statements - Written questions, answers and statements - UK Parliament](#)

JAV

JAV nustatė sankcijas subjektams, susijusiems su Irano UAV ir ginklų pirkimo tinklu

2023 m. kovo 21 d. JAV Užsienio lėšų kontrolės biuras (OFAC), koordinuodamas veiksmus su Federaliniu tyrimų biuru, nustatė sankcijas **4 subjektams ir 3 asmenims** iš Irano ir Turkijos už dalyvavimą perkant įrangą pagal Irano bepiločių orlaivių ir ginklų programas. Tarp numatytų pirkinų taip pat buvo ir europietiški bepiločių orlaivių varikliai. Šis pirkimų tinklas veikė Irano gynybos ir ginkluotųjų pajėgų logistikos ministerijos (MODAFL) vardu, kuri prižiūri keletą įmonių, užsiimančių UAV ir balistinių raketų kūrimu.

Pažymėtina, kad tuo pačiu metu, kai OFAC nustatė sankcijas Irano piliečiams Amanallah Paidar ir Asghar Mahmoudi, o taip pat Turkijos piliečiui Murat Būkey dėl jų tariamo dalyvavimo Irano UAV ir ginklų pirkimo tinkle, Federalinis Kolumbijos apygardos teismas paviėšino 2 kaltinimus, kuriuose šie trys ir kiti asmenys kaltinami Ginklų eksporto kontrolės įstatymo (AECA) ir Tarptautinio nepaprastųjų ekonominių galių įstatymo (IEEPA) pažeidimais dėl jų vaidmens atskirose JAV technologijų pirkimo ir eksporto į Iraną schemose.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- [1. Treasury Continues to Sanction Procurement Networks for Iran's UAV and Weapons Programs | U.S. Department of the Treasury;](#)
- [2. Justice Department Announces Charges and Sentence in Connection with Iranian Procurement Network's Attempts to Acquire Sophisticated Military Technology | OPA | Department of Justice](#)

Nustatytos naujos sankcijos Baltarusijai

2023 m. kovo 24 d. vadovaujantis Vykdomuoju Įsakymu E.O. 14038, OFAC nustatė sankcijas **trims subjektams ir devyniems asmenims**, bei vieną prezidentinį orlaivį įvardijo kaip užblokuotą nuosavybę.

Tuo pačiu metu Valstybės departamentas paskelbė apie veiksmus, kuriais siekiama įvesti vizų apribojimus **dar 14 asmenų**, įskaitant režimo pareigūnus, dalyvaujančius Baltarusijos žmonių grasinimo ir įbauginimo politikoje, dėl jų dalyvavimo kenkiant demokratijai.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Targets Belarusian State-Owned Enterprises, Government Officials, and Lukashenka's Aircraft | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos naujos sankcijos Mianmarui

2023 m. kovo 24 d. OFAC nustatė sankcijas **dviems asmenims ir šešioms subjektams**, susijusiems su Birmos kariuomene ir kurie padėjo kariniam režimui vykdyti besitęsiančius žiaurumus, įskaitant reaktyvinių degalų importą, saugojimą ir platinimą.

Taip pat OFAC paskelbė **įspėjimą** dėl sankcijų reaktyviniams degalams, siekiant informuoti asmenis, įmones ir kitus asmenis apie sankcijų riziką, susijusią su reaktyvinių degalų tiekimu Birmos kariniam režimui.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions Jet Fuel Suppliers and Military Cronies in Burma Prior to Armed Forces Day | U.S. Department of the Treasury](#)

JAV paskelbė Eksporto kontrolės ir žmogaus teisių iniciatyvos elgesio kodeksą

2023 m. kovo 30 d. vykdydamos Eksporto kontrolės ir žmogaus teisių iniciatyvą, kuri buvo pradėta 2021 m. gruodžio mėn. aukščiausiojo lygio susitikime už demokratiją, JAV ir kitos šalys partnerės paskelbė **savanorišką, neįpareigojantį Elgesio Kodeksą**, kuriame išdėstyti politiniai įsipareigojimai taikyti eksporto kontrolę, siekiant užkirsti kelią prekių, programinės įrangos ir technologijų, leidžiančių rimtiems žmogaus teisių pažeidimams, platinimui.

Vadovaujantis Kodeksu raginama:

- atsižvelgti į žmogaus teises peržiūrint galimą dvejetainio naudojimo prekių, programinės įrangos ar technologijų, kurios gali būti netinkamai naudojamos rimtiems žmogaus teisių pažeidimams ar piktnaudžiavimams, eksportą;
- konsultuotis su privačiu sektoriumi, akademinė bendruomene ir pilietine visuomene žmogaus teisių klausimais ir veiksmingo eksporto kontrolės priemonių įgyvendinimo klausimais;
- dalytis informacija apie kylančias grėsmes ir rizikas, susijusias su prekyba prekėmis, programine įranga ir technologijomis, kurios kelia susirūpinimą dėl žmogaus teisių;
- dalytis geriausia patirtimi kuriant ir įgyvendinant dvejetainio naudojimo prekių ir technologijų, kurios gali būti netinkamai naudojamos, reeksportuojamos arba perduotos taip, kad gali būti rimtai pažeistos žmogaus teisės, eksporto kontrolę;
- skatinti privatųjį sektorių atlikti deramą patikrinimą pagal nacionalinę teisę ir JT pagrindinius verslo ir žmogaus teisių principus arba kitus papildomus tarptautinius dokumentus, tuo pačiu sudarant sąlygas prie jų neprisijungusioms valstybėms daryti tą patį; ir
- stiprinti prie Kodekso neprisijungusių valstybių gebėjimus daryti tą patį pagal nacionalines programas ir procedūras.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Export Controls and Human Rights Initiative Code of Conduct Released at the Summit for Democracy - United States Department of State](#)

KITOS NAUJIENOS

Šveicarijos teismas paskelbė nuosprendį keturiems bankininkams, padėjusiems Putino draugui - S.Rodulgin

2023 m. kovo 30 d. Ciuricho apygardos teismas 4 buvusių Gazprombank Ciuricho filialo vadovus pripažino kaltais dėl nepakankamo kruopštumo, susijusio su Rusijos violončelininko Sergejaus Roldugino, kuris taip pat yra prezidento Putino dukters krikštatėvis, banko sąskaitų atidarymu ir priežiūra. Bankininkams buvo skirtos 741 000 Šveicarijos frankų baudos, kurių vykdymas atidėtas 2 metams.

Teismas nurodė, kad neabejotina, kad S. Rolduginas nebuvo tikrasis milijonų Šveicarijos frankų, laikomų Gazprombank Ciuricho filialo sąskaitose 2014–2016 m., savininkas. Teismo pirmininkas, skelbdamas nuosprendį, pripažino, kad šiuo metu neįmanoma nustatyti tikrojo turtinių teisių savininko (abiejų sąskaitų atveju).

Daugiau informacijos (anglų k.): [Bankers convicted of helping Putin's friend - BBC News](#)